

Mads Føk nr. 5

25. årgang

20. marts 1998

Mads Føk er et uafhængigt kommunikationsorgan for de studerende ved mat-fys faggruppen på Aarhus Universitet

Mads Føk finansieres af Studienævnet for 2-fagsuddannelser og udkommer 9 gange om året (afhængig af stofmængden!), som regel (altid) på fredage.

Uopfordrede indlæg modtages meget gerne, og de behøver ikke nødvendigvis være indskrevne (men det ses gerne). Vi ser helst at indlæg afleveres som ASCII-tekst, enten i L^AT_EX 2_ε-format eller som ren tekst.

Indlægene må gerne fremstå anonyme i bladet, men redaktionen skal vide, hvem der har skrevet dem. Skriv derfor navn og kontaktadresse på de indlæg, du afleverer!

Indlæg afleveres i Mads Føk's postbox på Matematisk Informationskontor, i Mads Føks postkasse ved Mat.Kant., afleveres til et af de nedenævnte redaktionsmedlemmer eller sendes til madsfoek@daimi.aau.dk pr e-mail. Hvis man vil være sikker på, at indlægget kommer med i det førstkommande nummer, skal det afleveres før deadline (normalt fredag før klippe-klistre (står på kalenderen)).

Mads Føk har kontor i B11.

Indholdsfortegnelsen:

1. Forsiden
2. You're looking at it
3. Leder
4. Føk for fight
5. TÅGEKAMMERET
6. UNF
7. Fra vor udsendte
9. Føk for fight
10. Filmklubben
11. Leksikalt
12. Jubilæum
29. Fra virkelighed til science fiction?
30. TÅGEKAMMERET
31. Læserkonkurrence
32. Kalenderen

Mads Føk kan afhentes gratis følgende steder fra udgivelsesdagen og en uge frem:

Matematik: Ved Mat 11 opslagstavlen

Datalogi: På postboxene på R0

Fysik: På skranken udenfor informationen

Kemi: Ved siden af informationen

Derefter v. henvendelse til et redaktionsmedlem!

Redaktionen :

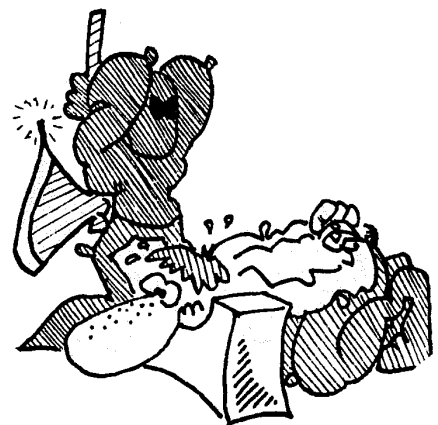
Peter Kaidin Kem/Mat Ansvarshavende

Torben LauritZEN Dat/Fys Maskinmester

Søren Sandmann Mat/Dat Astrolog

Knud H. M. Maegaard Kem-Mol Tegner

Copyright Mads Føk 1997

Beklageligt

En pinlig affære er ved at udspille sig på Matematisk Institut. Studerende undrer sig, kontordamerne, der skal videregive information til de undrende, er snart selv en del af dette folkefærd og et eller andet sted sidder nogle i skrivende stund (søndag d 15/3) og trækker noget i langdrag, som egentligt ikke burde være så svært at få en ende på.

Ikke mere tågesnak. Det drejer sig om Algebra 1-eksamenen fra d. 9/1. Denne eksamen var en stor overraskelse for de tilmeldte. Desværre en negativ en. Gravstemningen var tydelig efter de fire timers skriftlig udfoldelse og det blev besluttet at klage med det samme. Det har altså ikke noget med karakterer at gøre. Initiativtagerne var selvfølgelig oppe at tale med forelæseren Jørgen Tornehave først. Dette medførte, at der blev afleveret en klage d. 26. januar. Hovedkritikpunkterne lød: For lange opgaver. Opgave med fejlformulering. Opgaver stillet i randen af pensum. Opgaverne svarede hverken til gennemgåede TØ- eller afleveringsopgaver.

Da karaktererne kom, bekræftede det kritikpunkterne. Resultatet var et uhørt lavt gennemsnit. To ellevetaller som højeste karakterer. Dette bør kommenteres. Jeg er ikke

selv tilhænger af, at universitetet „tilpasser niveauet“ til de studerende. Det er trods alt os, der skal vise os dygtige nok til at klare de stillede krav. Men de stillede krav må jo netop svare til TØ. Jeg står inde for, at vi ikke var en ekstraordinært dum årgang og kender et par stykker, som burde havde fået nogle af de manglende topkarakterer.

Ifølge „Bekendtgørelse om eksamen ved visse videregående uddannelser under Undervisningsministeriet“ § 32 stk. 1 skal klagen være færdigbehandlet af de oprindelige bedømmere (forelæser og censor) inden 2 uger. Men nu er der gået fem uger og der er stadig det samme lige store spørgsmålstegn, når kontordamerne bliver frittet for nye oplysninger. Det eneste, vi skal have svar på, er jo, om klagen er taget til følge eller ej.

Det er ganske synd at et meget godt kursus og en afholdt forelæser skal give anledning til sådan et unødigt påstyr. Jeg opfordrer derfor på det kraftigste til, at de, der forhæler denne sag stik mod alle reglementer, tager sig sammen til at stoppe denne farce. Det er simpelt hen for dårligt.

/Kaidin

VFK – oplevet af TFT

Den 11. marts afholdte TÅGEKAMMERET Verdens Kedeligste Foredrag, og to dage efter blev jeg bedt om at skrive om, hvordan jeg oplevede foredraget.

De tre deltagere var forsvarende mester Klaus Thomsen fra matematik, Dmitrij Fjodorov fra fysik og Šaša Pekeč fra datalogi.

Efter en lodtrækning om rækkefølgen begyndte Dmitrij Fjodorov med at forelæse. Han havde valgt at bevise Pythagoras' sætning.

Dette ville han gøre på to måder: først som eksperimentalfysiker, dernæst som teoretisk fysiker. Som eksperimentalfysiker tegnede han nogle firkanter på et stykke papir, hvorefter han klippede dem ud og vejede dem samtidig i hver sin hånd. Konklusionen var at der var 95% sandsynlighed for at Pythagoras' sætning var sand.

Som teoretisk fysiker tegnede Dmitrij Fjodorov en trekant og tre kvadrater og vha. nogle vinkelovervejelser som kun tavlen hørte, stod sætningen klart og tydeligt på tavlen.

Herefter var det Šaša Pekeč' tur til at forelæse. Han havde valgt at give et indblik i, hvad man kunne møde senere i et matematikstudium (ikke særlig datalogisk).

Dette indblik bestod i, så vidt jeg forstod, og det var ikke meget, en udvidelse af Liovilles sætning. Det var meget kedeligt, og

jeg tror ikke, at jeg kun taler for mig selv, når jeg skriver, at det var næsten umuligt at følge med i hvad der foregik.

Endelig blev det så den forsvarende mesters tur. Klaus Thomsen var lidt skuffet over, at de to andre deltagere havde valgt at forelæse over matematiske emner og havde derfor valgt at ændre sit emne til "opgave 6 fra ugeseddel 6 i Mat. 11".

Jeg skriver her kun opgaven, så kan den flittige læsere selv løse den.

Lad $D \subseteq \mathbf{R}^2$ være et begrænset område, og $f : D \rightarrow \mathbf{R}$ en begrænset funktion, $f \geq 0$.

Vis, at f er integrabel over D hvis og kun hvis, supremum af alle undersummer er lig infimum af alle oversummer.

Klaus Thomsen nåede desværre kun at vise den lette implikation og skitsere den svære.

Efter disse flotte opvisninger i rendyrket kedsomhed blev det så tid til at stemmet. Her er valgresultatet.

- Klaus Thomsen: 51 stemmer
- Šaša Pekeč: 26 stemmer
- Dimitrij Fjodorov: 33 stemmer

Efter denne spændende valghandling var vi nogle der tog til valgaften i fysisk fredagsbar, men det er en anden sag.

/TFT

TÅGEKAMMERET

Ekstra foredrag med dansk Nobelprisvinder

Det er en stor ære at kunne præsentere et ekstra foredrag med den danske Nobelpristager i kemi 1997 Jens Christian Skou for medlemmer af UNF Århus. Der er følgende synopsis til foredraget:

OPDAGELSEN AF NATRIUM-KALIUM PUMPEN

Tirsdag den 24. marts kl. 19.00 Foredrag af:
Nobelprisvinder i kemi Jens Christian Skou

I december sidste år modtog Jens Christian Skou som den første dansker Nobelprisen i kemi. Det er mere end 10 år siden en dansker sidst modtog en Nobelpris, så der er noget at fejre. I den anledning vil UNF Århus byde sine medlemmer til et ekstra foredrag med Jens Christian Skou. I dette foredrag vil han fortælle om den lange vej frem mod opdagelsen af Natrium-Kalium Pumpen. Hvad har kæmpeblæksprutter og 30.000 krabber med opdagelsen at gøre? Hvad bragte ham på sporet af denne kemiske pumpe (ATPasen)? Hvilke konsekvenser har denne så omtalte pumpe for den levende celledes metabolisme? Dette og meget mere vil Jens Christian Skou fortælle os om i et spændende foredrag om vejen til Natrium-Kalium Pumpen.

For at der ikke skal opstå tumultlignende scener ved indgangen beder vi medlemmerne have følgende for øje ved dette foredrag:

Foredraget afholdes i anatomisk auditorium, og der er kun adgang for medlemmer med indgangsbilletter. Billetter er gratis og kan frit rekvireres ved indgangen ved fremvisning af et gyldigt medlemskort. Der udstedes kun én billet pr. medlemskort.

Andre foredrag her i foråret:

- 26. marts: Antistof
- 02. april: Elliptiske kurver og kryptografi
- 16. april: Retsmedicin og naturvidenskab
- 23. april: Videnskabelige kontroverser
- 30. april: Danmarks Jordbrugs Forskning (Studiebesøg)

God fornøjelse med foredragene her i foråret.

Venlig hilsen
PR-ansvarlig for UNF Aarhus
Torben Lund Skovhus

Warwick News – Part 1

Som den opmærksomme Føk læser vil erindre fra sidste nummers leder, er undertegnede udtrådt af redaktionen på grund af rejse-syge. Da jeg læste dette semesters første nummer, var det derfor med et vist vemod, idet jeg trods alt har været involveret i Mads Føk (som jeg forbeholder mig ret til stadig at kalde bladet, om end Miss Føk har en tiltalende klang – såfremt man ikke ved et uheld kommer til at erstatte Føk med et velkendt udenlandsk f-ord, hvorved navnet pludselig bliver særdeles obskønt) i $4\frac{1}{2}$ år. Derfor har jeg besluttet mig for – til irritation eller glæde for redaktionen, hvad ved jeg? – at påbegynde en karriere med den selvbestaltede titel „udsendt medarbejder“. Så dette vil være den første af en serie (mindst 3 forhåbentligt) artikler fra den britiske universitetsverden.

Vores historie begynder den 3. januar i Tirstrup Lufthavn, hvor mit fly med destination London, Heathrow afgang klokken 15.55. Det var ikke uden en vis spænding, at jeg steg op i flyet, fandt min plads og fik den obligatoriske avis (Politiken) af de altid smilende skandinaviske stewardesser. Målet for min rejse var Coventry – en engelsk by lidt større end Århus i midten af the West Midlands. Jeg vidste på forhånd ikke noget om Coventry, og det skulle senere vise sig, at der er en god grund til min manglende viden – så hvis læseren heller ikke har den fjerneste viden om Coventry, så fortvivl ikke, oplysning er på vej. Coventry er hjemsted for University of Warwick, der pt. er Englands fjerde bedste universitet generelt. Hvad er mere væsentligt for undertegnede er, at det huser Englands bedste matematiske institut. Her var det meningen, at jeg skulle studere i et halvt år, og forhåbentligt vende hjem med en god ide om, hvad mit speciale skal indeholde.

Trods spændingen var det på en måde også særdeles afslappende at sidde i flyveren. De forudgående dage havde været ret hektiske, til tider kaotiske, i et forsøg på at nå at

fejre jul, fødselsdag og nytårsaften og samtidig få klaret alle de praktiske detaljer, der nødvendigvis er forbundet med at tage væk i et længere stykke tid. Så de to timer i flyet gav tid til at puste ud, inden det hele skulle til at begynde. Jeg ankom planmæssigt til Heathrow, fandt min vej ud og hen til en bus, der kørte mig til Coventry. Instituttet herovre havde fundet et midlertidigt sted at bo til mig, så alt var klar til, at jeg kunne begynde mit „nye“ liv. Søndagen inden jeg skulle starte, brugte jeg på at finde ud af, hvorfor jeg ikke på forhånd vidste noget om Coventry. Svaret er: der er ikke noget at vide. Af en by med 350.000 indbyggere at være er den umådeligt kedelig. Centrum minder mest af alt om et forvokset forstadsindkøbscenter i stil med City Vest, og udenfor centrum breder de typiske engelske huse sig blot. Ikke mærkeligt, at jeg har fået et helt andet syn på, hvor meget Århus faktisk har at tilbyde! Paradoksalt nok har alle muligheder været til stede, for at gøre Coventry til en interessant by. Under krigen blev den totalt udbombet, så den nuværende by er kun 50 år gammel. Det må have været noget af en chance for en arkitekt og en byplanlægger, at have muligheden for at skabe en hel by, men dette er altså slået fuldstændigt fejl. Så jeg må altså acceptere, at jeg bor i Englands måske kedeligste by med 350.000 indbyggere! Til gengæld er universitetet bestemt ikke kedeligt. Det ligger lidt uden for byen spredt over et stort område noget større end Universitetsparken i Århus. Det æstetiske indtryk er langt fra det Århus Universitet giver med sine gule mure, idet det overvejende materialevalg er jern, beton og glas. Rundt omkring i parken er spredt en masse kollegier – jeg tror der er omkring 4000 studenterboliger på campus – hvilket naturligvis gør stedet meget livligt. Faktisk er det i endnu højere grad end i Århus muligt at leve uden at bevæge sig udenfor campus, idet der i „the union“ – mere

Fra vor udsendte

om den senere – er banker, posthus, supermarked, frisør, boghandel og i Kunstcenteret er der en biograf og teatersale. Jeg har også mange af de engelske studerende mistænkt for at leve på den måde!

Ved University of Warwick er der tre terms pr. år. Hver term er 10 uger lang med en i efteråret og to i foråret/sommeren. Springterm startede den 5. januar og ender fredag den 13. marts. Herefter er der „påskeferie“ indtil den 20. april, hvor Summerterm starter og løber frem til den 30. juni. (Så når du læser dette har jeg altså påskeferie! Teoretisk set altså. I praksis er situationen en helt anden.) Jeg brugte den første uge på at lære instituttet at kende, lære nogle studerende at kende og snakke med min tilknyttede vejleder herovre. Desuden var der også en del praktiske ting at gøre her – som om jeg ikke havde fået nok af det derhjemme! Jeg skulle finde et andet (læs billigere) sted at bo, hvilket ikke var så svært. Uheldigvis kan jeg ikke bo på campus, da jeg ikke er „rigtig“ Erasmus/Socrates studerende. Jeg er her kun som besøgende studerende, fordi alle frister for længst var overskredet, da jeg fandt ud af, at jeg ville herover. Men jeg fandt et værelse i en lejlighed sammen med en tysk og en engelsk studerende til en pris svarende til det, vi er vant til i Århus. Desuden brugte jeg lidt af tiden i de første to uger på at læse stat α , eftersom jeg den 15. blev nødt til at tage hjem igen for at få den eksamen overstået, som jeg har udskudt alt for længe på grund af andre for mig mere interessante kurser. At være hjemme den week-end var en sær oplevelse – lidt som at være på ferie i sit eget land. Men med det veloverstået kunne jeg hellige mig studiet for alvor. Og hvordan er det så at læse herovre? Mit umiddelbare svar er: inspirerende. Det er der flere grunde til. Den største er måske instituttets generelle aktivitetsniveau. Der sker ganske simpelt mere her end i Århus. Udover den normale kursusaktivitet er der et væld af ugentlige seminarer, og specielt i min gruppe – algebraisk geometri – er der et højt aktivitetsniveau. Hver anden uge holder instituttet

her i Warwick i samarbejde med institutterne i Cambridge, Oxford og Bath et seminar i algebraisk geometri. Så på den måde har jeg også fået set de så berømte universiteter i Cambridge og Oxford. Sammen med tre andre studerende – en skotsk ph.d.'er, en græsk ditto og en japansk 6.års masterstuderende – har jeg også dannet en seminargruppe, der hver uge mødes og skiftevis holder forelæsning. Alt dette betyder, at jeg læser, som jeg vist kun hidtil har gjort, da jeg læste til hovedfag. Rent fagligt er jeg derfor ikke i tvivl om, at jeg vil få et stort udbytte af mit ophold.

Men naturligvis tager man ikke ud at læse blot for at læse. Man tager ud for at læse *i et andet land*, at opleve at bo i et andet land, opleve dets kultur, og møde nye mennesker. Paradoksalt nok, så har jeg endnu ikke særligt mange engelske venner. De engelske studerende er på postgrad niveau rent faktisk i undertal, så flertallet af mine venner fra instituttet er ikke engelske. Men udenfor instituttet har jeg da nogle få engelske venner, selvom det også her mest er udenlandske studerende, jeg omgås. Hvordan er det ellers at læse på et engelsk universitet? Den største forskel er den aktivitet, der er på universitetet udenfor det rent faglige. De studerendes organisation, Students' Union, er udover at være de studerendes interesseorganisation moderorganisation for mere end 100 studenterforeninger og sportsforeninger. Det bedste ved alle disse foreninger er, at det er stort set gratis at blive medlem, og alt udstyr til sport kan lånes af foreningerne. For at læseren kan få en ide om, hvor mange forskellige foreninger der rent faktisk er, nævner jeg her et par stykker af dem: Real Ale Society (der i forrige week-end organiserede en Real Ale Festival med mere end 60 forskellige slags øl), Millionaires Society, Stockbroker's Society, Tap Dancing Society, Debater's Society etc. Naturligvis er der også foreninger for alle de internationale studerende. Jeg er medlem af den skandinaviske – ind i mellem er det rart at mødes med andre skandinavi-

ske (og danske) studerende. I sidste week-end holdt vi en skandinavisk buffet, der udartede til noget lignende en dansk julefrokost tilsat finsk vodka – særdeles vellykket!

Students Union har sin egen bygning, blot kaldet „the union“. Her er der liv døgnet rundt. Der er 3-4 barer, diskotek 6 dage om ugen, butikker og restauranter. Det er stedet, hvor alle studerende tager hen for at slappe af fra studierne og blot „hænge ud“. Det er absolut et af de steder, som jeg vil savne, når jeg tager hjem. En skam at vi ikke på samme måde har et sted i Århus, hvor studerende fra alle institutter på universitetet mødes.

Hvad har jeg så indtil videre lært? Tja, et

godt spørgsmål. At en mile kan være lige så god som en kilometer, at en engelsk politimand ikke hedder en Bobby (da jeg brugte det ord var min skotske ven nævnt ovenfor ved at få krampe af latter!), og at det lader til at være et generelt faktum, at engelske studerende ikke rydder op efter sig i køkkenet (alle de internationale studerende jeg snakker med har gjort den samme observation). Og så selvfølgelig en masse matematik!

To be continued ...

/Fangel

Kvalitetstømmermænd

I fredags var jeg udset til dette blads hårdeste lod: at lave opsøgende arbejde. Jeg tog derfor til kemi fredag aften, hvor den lokale hyggeforening @lkymia holder til. Der var nogle flotte opslag (lavet af vor egen tegner), der lokkede til festlig stemning. Straks da udsmitterne ved indgangen (en nydelig pige og en næsten ligesø nydelig dreng) så, at det var demokratiets ypperste talerør, der troppe op, lod de deres udsendte passere. De ved jo, at det er et kvalitetskrav, i sig selv at blive bedømt af Føk. Det burde andre lære. Jeg kan aldrig få lov til at spise gratis på d'Angleterre, selv om jeg siger, jeg vil bedøm-

me maden objektivt for 900 trofaste læsere, der kunne gå hen og blive kunder i biksen.

Der var pyntet op til disco og så må man jo bare følge trop. Som altid er drikkelserne ud-søgt speciel. Jeg vågnede næste morgen med overskriften der ses et sted ovenover dette. Der var en eminent pladevender til at krydre kransekagen. Det er så underligt at skrive disse referater, for det eneste, der er at sige, er: du skulle have været der!

Men du har lejligheden igen d. 1. maj, hvor @lkymia igen holder superfest (se bagsiden).

/Kaidin

Filmklubben

Månedens ord: Lægmandsalter

LÆGMANDSALTER.

Udtrykket LÆGMANDSALTER stammer fra engang i middelalderen. Det er et udtryk der i høj grad svarer til udtrykket: *At feje for egen dør*, og disse to udtryk har dog også været brugt i Flæng og visse andre steder.

Udtrykket bruges, som hovedregel, kun når man ikke kan høres af vedkommende lægmand, som omtales. Det kunne f. eks. ske i følgende situation:

Poul Pedersen (navnet er ændret af hensyn til redaktionen) og konen kommer kørende, i deres bil, det befordringsmiddel, som er indenfor deres økonomiske rækkevidde, og som de tror bringer dem hurtigst fra et sted til et andet, forudsat det første sted ligger i en passende afstand fra det andet (hvis afstanden f. eks. er kortere en bilen, er det typisk hurtigere at gå distancen, medmindre det er en vældig lang bil), forbi Peder Poulsen (navnet er ændr . . .), som netop er i gang med at salte fortorvet. Under passagen udbryder konen så: Se LÆGMANDSALTER.

Spørgsmålet er så nu, om konen virkelig mener at Peder Poulsen er ved at salte fortorvet for at folk ikke skal vælte rundt på dette, eller om hun mener at Peder Poulsen er ved at salte fortorvet, for derefter at gå rundt til naboerne, med det mål for øje at de skal ned med nakken, da han jo selv (naturligvis) allerede har ordnet sit fortorv, medens naboerne endnu ikke har afset tid til at ordne deres.

Jubilæum

Jubilæum

Jubilæum

Jubilæum

Jubilæum

Jubilæum

Jubilæum

Jubilæum

Jubilæum

Fra virkelighed til science fiction?

TÅGEKAMMERET

Læserkonkurrence

I sidste nummer af Føk annoncerede vi en læserkonkurrence. Vi udlovede to billetter til den der leverede det bedste bidrag til nærværende Føk.

Ovenstående „indlæg“ vandt af indlysende grunde *ikke*, men det var det eneste indlæg vi modtog. I stedet vandt NF & PR fra TÅGEKAMMERET for deres reklame for

foredraget med Carsten Graff. Tillykke.

Vi ville gerne have præmieret Mette Mejlvang for hendes indlæg om fysik, men hun er desværre rejst til CERN – det var noget med et jobtilbud.

Vi ville også gerne have præmieret Thomas Fangel, men Titanic-festen finder desværre ikke sted i England.

Kalenderen

- Onsdag d. 25. marts : TÅGEKAMMERET arrangerer foredrag med Carsten Graff. Se reklame inde i bladet.
- Fredag d. 27. – søndag 29. marts : Tutorgruppen holder Ruskursusforberedelsesweekend. Sæt allerede nu kryds i kalenderen. Sidste tilmelding er fredag den 20. marts på tavlen foran herretoilettet på A.0.
- Fredag d. 3. april : TÅGEKAMMERET holder forårsfest (se reklame inde i bladet)
- Fredag d. 10. april : Døddlinje på Føk nr. 7
- Fredag d. 17. april : Mads Føk nr. 7 udkommer
- Onsdag d. 22. april : TÅGEKAMMERET arrangerer foredrag med Carlo H. Hansen.
- Torsdag d. 1. maj : Snabel-alkymia holder fest
- Torsdag d. 7. maj : TÅGEKAMMERET arrangerer Majfest ... med revy
- Fredag d. 8. maj : Døddlinie på Føk nr. 8
- Fredag d. 15. maj : Mads Føk nr. 8 udkommer.
(Hvorfor bliver vi egentlig ved med at påstå at Føk udkommer om fredagen efter døddlinje? Enhver ved jo at Føk udkommer *torsdagen* efter døddlinje.)
-

